

**UNIWERSYTET
ŁÓDZKI**

Prof. nadzw. dr hab. Tomasz Cieślak
Prorektor ds. studenckich

Łódź, dn. 7 marca 2019 r.

Szanowni Państwo,

W związku wątpliwościami dotyczącymi interpretacji regulacji dotyczących ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w zakresie wszczęcia przewodu doktorskiego, wyjaśniam co następuje.

Pytania:

1. Czy do dnia 30 kwietnia br. niezbędna jest ostateczna wersja rozprawy dla wszczęcia przewodu doktorskiego?
2. Czy uczestnicy studiów doktoranckich, którzy będą wszczynali postępowanie o nadanie stopnia po 1 października 2019 roku będą musieli złożyć od razu całą rozprawę?
3. Czy po 30 kwietnia br. będzie możliwe wyznaczanie recenzentów rozprawy doktorskiej?

Ad.1

Art. 179 ust.1 przepisów wprowadzających nową ustawę wyraźnie stanowi, że: „Przewody doktorskie, postępowania habilitacyjne i postępowania o nadanie tytułu profesora wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy, o której mowa w art. 1, są przeprowadzane na zasadach dotychczasowych”. Z kolei art. 179 ust. 2 tej ustawy stanowi, że: „W okresie od dnia wejścia w życie ustawy, o której mowa w art. 1, do dnia 30 kwietnia 2019 r. przewody doktorskie, postępowania habilitacyjne i postępowania o nadanie tytułu profesora wszczyna się na podstawie przepisów dotychczasowych”.

W związku z wyraźnym brzmieniem art. 179 ust. 2 przepisów wprowadzających uznać należy, że w okresie od dnia wejścia w życie nowej ustawy do 30 kwietnia 2019 r. obowiązują reguły intertemporalne, które nakazują stosowanie dotychczasowych norm proceduralnych w zakresie procedury wszczęcia przewodu doktorskiego/postępowania habilitacyjnego (profesorskiego). Ustawodawca celowo posłużył się w tym wypadku zwrotem „przewód doktorski, a nie „postępowanie

w sprawie nadania stopnia doktora”, którym to terminem posługuje się nowa ustawa. W konsekwencji uznać należy, że procedura zainicjowania przewodu doktorskiego/postępowania habilitacyjnego (profesorskiego) w okresie wyszczególnionym przez art. 179 ust. 2 przepisów wprowadzających, uregulowana jest przez przepisy dotychczasowe. **Przesłanka wszczęcia postępowania opisana w art. 189 nowej ustawy — tj. dołączenie do wniosku rozprawy doktorskiej wraz z pozytywną opinią promotora lub promotorów — nie będzie zatem miała zastosowania do przewodów/postępowań wszczynanych w okresie wskazanym w art. 179 ust. 2 przepisów wprowadzających.**

Zaznaczyć przy tym należy, że w art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki wyodrębniono poszczególne „czynności przewodu doktorskiego”, rozdzielając samo wszczęcie przewodu od innych bardziej zaawansowanych etapów tej procedury, takich jak wyznaczenie recenzentów (pkt 2), czy przyjęcie rozprawy doktorskiej i dopuszczenie jej do publicznej obrony (pkt 3). Z kolei w art. 14 ust. 4 tej ustawy mowa jest o „przedstawieniu rozprawy doktorskiej”, która to czynność, jak wynika z kontekstu funkcjonalnego wskazanych przepisów, może nastąpić po otwarciu przewodu; nie jest ona zatem warunkiem wszczęcia przewodu doktorskiego. Warunki wszczęcia przewodu zostały z kolei określone w art. 11 ust. 2 ustawy o stopniach, i to ten przepis (a nie art. 189 nowej ustawy) znajdzie zastosowanie w analizowanym przypadku.

Ad.2

łącznie odczytanie art. 189 nowej ustawy i art. 197 ust. 7 przepisów wprowadzających przemawia za wyodrębnieniem dwóch wariantów „wszczęcia postępowania w sprawie nadania stopnia doktora”:

1) wariant podstawowy, w którym obowiązkową przesłanką wszczęcia „postępowania w sprawie nadania stopnia doktora” jest dołączenie do wniosku rozprawy doktorskiej wraz z pozytywną opinią promotora (promotorów);

2) wariant szczególny: **na zasadzie wyjątku, aby zagwarantować nabyte uprawnienia doktorantom, którzy rozpoczęli studia przed 2019/2020 r., przepisy wprowadzające nową ustawę dopuszczają możliwość wszczęcia „postępowania w sprawie nadania stopnia doktora” przez złożenie wniosku o wyznaczenie promotora lub promotorów;**

• w przypadku wskazanej grupy osób postępowanie jest zatem wszczynane na skutek złożenia wniosku o wyznaczenie promotora; przepisy wprowadzające nie uzależniają - w tym szczególnym przypadku (lex specialis) - zainicjowania postępowania od spełnienia jakiegokolwiek innej przesłanki, takiej jak dołączenie gotowej rozprawy doktorskiej (por. art. 189 nowej ustawy);

• przyjęcie istnienia takiego warunku kreowałaby zresztą wewnętrzną sprzeczność logiczną i chronologiczną pomiędzy przepisami art. 189 nowej ustawy i art. 197 ust. 7 przepisów wprowadzających, bowiem tryb wszczęcia postępowania na skutek złożenia wniosku o powołanie promotora uzależniony byłby od dołączenia rozprawy doktorskiej wraz z pozytywną oceną osoby, której jeszcze nie powołano do pełnienia funkcji promotora. Taka norma miałaby strukturę błędnego koła, przez co kolidowałaby z dyrektywą racjonalnego ustawodawcy oraz zasadą zaufania do państwa i stanowionego przezeń prawa.

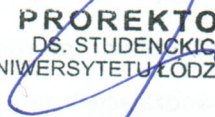
Ad.3

Problem interpretacyjny, który wyłania się na tle art. 179 ust. 1 i ust. 2 przepisów wprowadzających nową ustawę związany jest z tym, że w ust. 1 mowa jest o „przeprowadzaniu” przewodów doktorskich/postępowania habilitacyjnych(profesorских), z kolei ust. 2 stanowi wyłącznie o ich „wszczęciu”. W konsekwencji może powstać wątpliwość, czy przewody/postępowania wszczęte w okresie od dnia wejścia w życie nowej ustawy do dnia 30 kwietnia 2019 r. prowadzone są na podstawie dotychczasowych, czy nowych przepisów.

Postulując się regułami wykładni systemowej i funkcjonalnej uchyla te wątpliwości interpretacyjne. Skoro przewód doktorski zostaje wszczęty według dotychczasowych przepisów, powinien on być następnie prowadzony również według dotychczasowej procedury. Przemawia za tym systemowe odczytanie art. 179 ust. 2 przepisów wprowadzających w powiązaniu z ust. 3 tej jednostki redakcyjnej, który stanowi, że: „stopień lub tytuł nadaje się na podstawie przepisów dotychczasowych”, z zastrzeżeniem sformułowanych w tym przepisie odstępstw od tej reguły. Za taką interpretacją przemawia także treść art. 179 ust. 6 przepisów wprowadzających, który stanowi, że: „Postępowania w sprawie nadania stopnia doktora, stopnia doktora habilitowanego i tytułu profesora wszczęte po dniu 30 września 2019 r. prowadzi się na podstawie przepisów nowej ustawy”. Na podstawie ostatniego z powołanych powyżej przepisów można wnioskować a contrario, że przewody/postępowania wszczęte do 30 kwietnia 2019 r. prowadzi się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Podsumowując przedstawioną powyżej argumentację, uznać należy, że przewody/postępowania wszczęte w okresie — od dnia wejścia w życie ustawy do 30.04.2019 r. — prowadzone są według dotychczasowych przepisów, w związku z czym, **kolejne czynności przewodu doktorskiego, takie jak wymienione w art. 14 ust. 2 pkt 2-4 ustawy o stopniach mogą nastąpić także po 30 kwietnia 2019 r.** Przepisy wprowadzające formułują w tym zakresie wyłącznie dwa zastrzeżenia: 1) art. 179 ust. 3 modyfikuje samą procedurę nadania stopnia/tytułu; 2) zgodnie z art. 179 ust. 4 przepisów wprowadzających — postępowania, o których mowa w ust. 1 i 2, oraz przewody doktorskie, niezakończone do dnia 31 grudnia 2021 r., odpowiednio umarza się albo zamyka się. Inne czynności

przewodu/postępowania podlegają zatem dotychczasowej procedurze. Przyjęcie odmiennego założenia, stawiałoby pod znakiem zapytania sens wprowadzania do ustawy omówionych powyżej przepisów przejściowych, gdyż poza odrębnym trybem wszczęcia przewodu/postępowania sytuacja prawna osób inicjujących procedurę przyznania stopnia, przed i po 30 kwietnia 2019 r. byłaby w istocie taka sama.

PROREKTOR
DS. STUDENCKICH
UNIWERSYTETU ŁÓDZKIEGO
prof. nadzw. dr hab. Tomasz Cieślak